

Apstiprināts ar Latvijas Bibliotēku padomes
2023.gada 14.aprīļa sēdes lēmumu

AKREDITĀCIJAS ATZINUMS

Balvu Centrālajai bibliotēkai

Balvu Centrālā bibliotēka (turpmāk – bibliotēka) ir Balvu novada pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kura darbojas kā koordinējošais metodiskais centrs Balvu novada pašvaldības publiskajām un izglītības iestāžu bibliotēkām. Latvijas Bibliotēku padomes bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija (Imelda Saulīte, Skaidrīte Daņiļēviča, Vineta Baško) izvērtēja bibliotēkas atbilstību akreditācijas nosacījumiem **reģiona galvenās bibliotēkas** statusā pēc akreditācijas termiņa beigām atbilstoši Bibliotēku likuma 9., 10.un 12.pantam un Ministru kabineta 2006.gada 29.augusta noteikumiem Nr.709 „Bibliotēku akreditācijas noteikumi” un konstatēja:

Kritērijs	Atbilst	Daļēji	Neatbilst	Pamatojums. Piezīmes
Bibliotēkas akreditācijas ieteikumi par iepriekšējo periodu ir izpildīti.	X			
Plānošanas dokumenti un iekšējie normatīvie dokumenti				
Bibliotēkai ir izstrādāts vidēja termiņa plānošanas dokuments.	X			
Bibliotēkas darbības mērķi aptver visas funkcijas.	X			
Bibliotēkai ir izstrādāts gada darba plāns un detalizēti darba plāni, pasākumu plāni, kas atspoguļo bibliotēkas darbu.	X			

Bibliotēkai ir izstrādāti un apstiprināti bibliotēkas darbību reglamentējoši pamatdokumenti.	X			
Bibliotēkas nolikums nosaka bibliotēkas darba organizāciju, funkcijas, tiesības un pienākumus.	X			
Bibliotēkas lietošanas noteikumos skaidri definēta bibliotēkas lietošanas kārtība, lietotāju tiesības un pienākumi.	X			
Bibliotēkā ir izstrādāti un apstiprināti informācijas tehnoloģiju lietošanas noteikumi.	X			Informācijas tehnoloģiju noteikumi iekļauti dokumentā “Balvu centrālās bibliotēkas sabiedriskā interneta pieejas punkta izmantošanas noteikumi”.
Bibliotēkai ir apstiprināts maksas pakalpojumu cenrādis.	X			
Bibliotēkas nolikums, lietošanas noteikumi ir publiski pieejami.	X			
Bibliotēkas personāls				
Bibliotēkas struktūra un darbinieku skaits nodrošina visu bibliotēkas funkciju sekmīgu veikšanu.	X			Darbinieku skaits nodrošina visu bibliotēkas funkciju veikšanu, taču bibliotēkā nav izveidota struktūrvienība darbam ar bērniem atbilstoši MK noteikumiem Nr. 355 “Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”.
Visiem darbiniekiem tika nodrošināta profesionālā pilnveide, darbinieki var piedāvāt kvalitatīvus bibliotēkās pakalpojumus.	X			
Bibliotēkai ir izstrādāts profesionālās pilnveides plāns bibliotēkārā darba jomās.	X			

Bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma dinamika pārskata periodā (3 gadi)				
Finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu un veicina bibliotēkas attīstību.	X			Finansējums pieaudzis par 84 %. Tomēr pieaugums nav vērtējams objektīvi, jo novadu reformas rezultātā tika izveidota centralizēta bibliotēkas sistēma ar vienotu finansējumu.
Krājuma komplektēšanai piešķirtais pašvaldības finansējums nodrošina kvalitatīva krājuma veidošanu ilgtermiņā.	X			Finansējums pārskata periodā pieaudzis par 6%, taču pieaugot grāmatu un pakalpojumu cenām, jaunieguvumu skaits samazinās. Bibliotēka izmanto vienoto krājumu, tādējādi kompensējot jaunieguvumu skaita samazināšanos.
Bibliotēka iesaistās projektu konkursos, piesaistot papildu līdzekļus.	X			
Darbības pamatrādītāji periodā (3 gadi)	2020	2021	2022	
Bibliotēkas lietotāju skaits.	1743	1340	1759	Stabils.
Apmeklējums.	42617	46123	114434	Palielinājies par 169 %.
Izsniegums.	46861	46383	53596	Palielinājies par 14 %.
Iedzīvotāju aptvērums.	27%	21%	28%	2022.gadā sastādīja 28 % no pilsētas iedzīvotājiem.
Informācijas resursi (krājums, datubāzes)				

Bibliotēkai ir izstrādāta krājuma komplektēšanas koncepcija, kura atbilst bibliotēkas mērķu sasniegšanai un sabiedrības vajadzību nodrošināšanai.	X			Balvu centrālās bibliotēkas Krājuma komplektēšanas koncepcija. Apstiprināta 2023. gada 1. martā
Krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar koncepciju.	X			
Krājuma izvērtēšana notiek regulāri, pietiekamā apjomā.	X			Krājumā ir 41 327 vienības.
Krājuma fiziskā kvalitāte ir laba.	X			
Krājums ir lietotājiem ērti pieejams un aplūkojams.	X			
Krājums nodrošina dažādu iedzīvotāju grupu intereses.	X			
Daiļliteratūras žanru aptvērums ir plašs.	X			
Krājums bērniem un pusaudžiem tiek komplektēts pietiekamā apjomā, nodrošina visu vecuma grupu intereses.	X			Sastāda 28 % no kopējā krājuma.
Uzziņu un nozaru literatūras krājums ir daudzveidīgs un aktuāls.	X			
Krājuma komplektēšana notiek regulāri.	X			
Bibliotēkas abonēto periodisko izdevumu abonēšanai izlietoti aptuveni 1/3 no finansējuma krājuma komplektēšanai, kas atbilst sabalansēta krājuma veidošanas principiem.	X			Sastāda 48%. Periodiskajiem izdevumiem izdalīts atsevišķs finansējums.
Krājuma apgrozība ir augsta.	X			Grāmatu krājuma apgrozības koeficients ir 1.3
Bibliotēkā ir pieejami un tiek popularizēti multimedālie materiāli.	X			Pārdomāts un kvalitatīvs darbs.
Bibliotēkā ir pieejamas un aktīvi tiek popularizētas tiešsaistes datubāzes.	X			Letonika – 683 sesijas, News - 121 sesija.

Pārskata periodā ir savākti, apkopoti un aprakstīti vietējā kultūras mantojuma (novadpētniecības) materiāli.	X			Notiek aktīvs darbs novadpētniecības materiālu digitalizācijā, izveidotas 11 virtuālās izstādes un 8 digitālas kolekcijas. Notikuši tiešsaistes pasākumi – tikšanās ar novadniekiem. Sociālā vietnē Facebook izveidota ierakstu sērija “Balviem-93”.
Elektroniskā kataloga, e-resursu veidošana				
Bibliotēka strādā ar bibliotēku informācijas sistēmu (turpmāk - BIS) ALISE, izmanto visas sistēmas moduļu iespējas.	X			
Krājuma inventarizācija tika veikta atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam termiņam.	X			Krājuma inventarizācija tika veikta 2016. gadā, izmantojot BIS ALISE.
Bibliotēka veido reģiona elektronisko kopkatalogu, dati pilnībā ir atspoguļoti kopkatalogā, resursi ir pieejami tiešsaistē.	X			Krājums ir 100 % atspoguļots kopkatalogā un ir pieejama informācija arī par izglītības iestāžu bibliotēku krājumiem. Kopumā rekatalogizēts 41 % no skolu bibliotēku krājumā esošo eksemplāru skaita. Par skolu bibliotēku darbu ar kopkatalogu atbild izglītības iestāžu vadība.
Reģiona bibliotēku krājumu rekatalogizācija ir pabeigta.		X		Krājumu rekatalogizācija pabeigta 20 bibliotēkās no 23 reģiona bibliotēkām.
Bibliotēka veido reģiona kultūras mantojuma (novadpētniecības) datubāzi.	X			Bibliotēka veido Balvu reģiona Kultūrvēstures datu bāzi (www.balvuch.lv/kb) - 1446 ieraksti un novadpētniecības katalogu (www.balvi.biblioteka.lv).

Bibliotēka veido informatīvo materiālu lietotājiem par digitalizētajiem kultūras mantojuma tiešsaistes resursiem.	X			
Bibliotēkas kopkataloga ierakstu kvalitāte ir laba, regulāri tiek veikta kontrole un rediģēšana.	X			
Bibliotēkas publicitāte. Informācija par bibliotēku tīmekļa vietnē				
Bibliotēkas tīmekļa vietnē lietotājiem tiek sniegta aktuāla informācija par bibliotēkas lietošanas noteikumiem, darba laiku, pakalpojumiem, informācijas resursiem, kontaktinformācija.	X			
Tīmekļa vietnē ir informācija par visām reģiona novadu pašvaldības bibliotēkām, saturs tiek uzturēts un atjaunots regulāri.	X			Katrai novada publiskajai bibliotēkai ir izveidota sava vietne, kurā tiek atspoguļota aktuāla informācija.
Bibliotēkas tīmekļa vietnē darbojas tulkošanas rīks.	X			Tiek izmantots Google tulkotājs.
Informācija par bibliotēku ir pieejama arī vietējos preses izdevumos, kā arī informatīvo bukletu un afišu veidā. Aktuālā informācija tiek ievietota arī sociālajos tīklos.	X			Aktīvi darbojas bibliotēkas publicitātes jomā, sociālajos tīklos. Veiksmīga sadarbība ar “Latgales Vietējo Avīzi”, “LaKuGa” un Latgales reģionālo televīziju.
Bibliotēkas pakalpojumi un rīkotie pasākumi				
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja lasīšanas veicināšanas un kultūras mantojuma popularizēšanas pasākumus (jauno grāmatu dienas, tikšanās ar literātiem, Grāmatu svētki, Dzejas dienas, novadam veltīti pasākumi).	X			Pārskata periodā 170 izstādes, 261 pasākums. Aktīvi piedāvāti pasākumi un tikšanās ar autoriem tiešsaistē. Plašs piedāvājums, atbilstošs dažādām mērķgrupām.

Pārskata periodā bibliotēka aktīvi iesaistījās pašvaldības rīkotajos pasākumos, sadarbojās ar pilsētas kultūras u.c. pašvaldības iestādēm, NVO.	X			Plašs sadarbības partneru loks: biedrība "Radošas idejas", pieaugušo neformālās izglītības centrs "Azote", Ziemeļlatgales Biznesa centrs, biedrība "Balvu Teātris".
Bibliotēkā regulāri notika lietotāju konsultēšana un mācības darbam ar datoru, mācības un konsultēšana par datubāzu, digitālo resursu, e-pakalpojumu izmantošanu.	X			Individuāli un tradicionāli notiek "Droša interneta stundas".
Krājuma izsniegšana un saņemšana Bibliotēkā notiek automatizēti. Tiešsaistē darbojas attālais pakalpojums lietotājiem – grāmatu rezervēšana/pasūtīšana un grāmatu termiņa pagarināšana.	X			Lietotājiem ir pieejama grāmatu saņemšanas iekārta – bibliomāts.
Bibliotēka izmanto un piedāvā starpbibliotēku abonementa pakalpojumus.	X			
Bibliotēka nodrošina novada pašvaldības sagatavotās un publicētās informācijas pieejamību.	X			
Bibliotēkas darbiniekiem ir laba informācijpratības.	X			
Bibliotēkā ir uzskatāmi izvietoti informatīvie materiāli par pakalpojumiem, pasākumiem, mācībām.	X			
Apmeklētāju atsauksmes Ierosinājumu/atsauksmju burtnīcā par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem ir pozitīvas.	X			
Bibliotēkas darba laiks nodrošina iedzīvotājiem iespēju izmantot pakalpojumus darba dienās arī pēc plkst. 17:00 vai brīvdienā.	X			Darbadienās no 10.00-18.00, sestdienās no 9.00-15.00.
Tika veiktas aptaujas, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli un ierosinājumus par bibliotēkas darbu.	X			Veikta kvalitatīva iedzīvotāju anketēšana un izteikto ierosinājumu analīze.

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi būtiski sekmē iedzīvotāju mūžizglītību.				Atbalsta formālo, neformālo un interešu izglītību.
Darbs ar bērniem un jauniešiem				
Bibliotēkā ir struktūrvienība - Bērnu apkalpošanas nodaļa, kuras darbs orientēts uz pirmskolas vecuma bērnu, skolēnu no 1.līdz 9.klasei, vecāku, pedagogu un citus interesentu apkalpošanu.		X		Bibliotēkā nav struktūrvienības darbam ar bērniem atbilstoši MK Noteikumu Nr. 355, 2.2 punktam; darbu ar bērniem veic vecākie speciālisti. Izvērtēt iespēju jaunās telpās veidot specializētu struktūrvienību darbam ar bērniem.
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja krājuma popularizēšanas un lasīšanas veicināšanas pasākumus; īstenoja lasīšanas veicināšanas pasākumu programmu bērniem un pusaudžiem.	X			Bibliotēka piedalās Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu, pusaudžu un vecāku žūrija".
Bibliotēka aktīvi sadarbojās ar pilsētas izglītības iestādēm.	X			Bibliotēka rīko skolēniem novada mācību stundas.
Darbs ar bērniem un jauniešiem ir labā līmenī.	X			
Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšana. Metodiskais darbs				
Metodiskā darba funkcijas un konsultācijas reģiona pašvaldību bibliotēkām ietilpst bibliotēkas darbinieku amata pienākumos.	X			
Bibliotēka veica bērnu bibliotekārās apkalpošanas darba koordināciju reģiona bibliotēkās, regulāri sniedza informāciju par aktualitātēm darbā ar bērniem un jauniešiem.	X			

Bibliotēka organizēja bibliotekārā darba praktikumus jaunatnācējiem, individuālās apmācības bibliotekāriem par dažādiem bibliotekārā darba jautājumiem, konsultēja uzziņu un informācijas darbā reģiona bibliotēku darbiniekus.	X			Jaunie speciālisti apmācīti veikt galvenos darba pienākumus, izbraucot uz vietas, ir sniegtas konsultācijas un praktiskas nodarbības Balvu Centrālajā bibliotēkā.
Bibliotēka sekmīgi sagatavoja reģiona bibliotēkas vietējas nozīmes bibliotēku akreditācijai.	X			
Bibliotēka sekmīgi un savlaicīgi veica reģiona bibliotēku darba rādītāju apkopošanu un datu rediģēšanu Latvijas Digitālajā kultūras kartē.	X			
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja seminārus reģiona bibliotekāriem, iepazīstināja ar nozares aktualitātēm, organizēja profesionālās pilnveides mācības.	X			No 2018. - 2022. gadam Balvu Centrālā bibliotēka ir organizējusi un realizējusi 40 dažāda veida profesionālās pilnveides pasākumus gan klātienē, gan tiešsaistē.
Bibliotēka piedalījās novadu bibliotēku krājumu inventarizācijās.	X			16 inventarizācijas, t.sk. 4 manuāli.
Bibliotēka sekmīgi veica reģiona pašvaldību bibliotēku profesionālo vadību, bibliotekārā darba koordināciju reģionā, konsultācijas novadu pašvaldību publisko bibliotēku vadītājiem un izglītības iestāžu bibliotēkām.	X			Bibliotēkas metodiskais un konsultatīvais darbs ir labā līmenī.
Bibliotēkas infrastruktūra				
Bibliotēkas telpu platība, to tehniskais stāvoklis ir atbilstoši, lai veiktu bibliotēkas funkcijas, sniegtu kvalitatīvus un daudzveidīgus bibliotekāros pakalpojumus.		X		Publiskās pieejamības telpas - 251 m ² .
Telpu iekārtojums ir funkcionāls. Ir nodrošināti ērti apstākļi dažādām mērķgrupām.		X		

Bibliotēkā ir telpa pasākumiem.	X			
Bibliotēkā ir mācību un semināru telpa.	X			
Bibliotēkā ir izveidota klusā (individuālā) lasītava.		X		Daļa no pieaugušo lasītavas. Izvērtēt iespēju jaunās telpās paredzēt kluso (individuālo) lasītavu.
Telpu noformējums ir informatīvs un estētiski pievilcīgs.	X			
Telpu apgaismojums ir labs.	X			
Mēbeļu un pārējā aprīkojuma atbilstība – laba.	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums lietotājiem (datori, multifunkcionālās iekārtas) ir labs.	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums darbiniekiem (datori, printeri, multifunkcionālās iekārtas, skeneri) ir labs.	X			
Klimatiskie apstākļi telpās ir atbilstoši prasībām.	X			
Bibliotēka ir pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem.		X		Pakalpojumi pieejami pirmajā stāvā.
Apmeklētāju informēšanai pie ieejas ir plāksne ar bibliotēkas nosaukumu un darba laiku.	X			
Pilsētā ir izvietotas norādes uz bibliotēku.	X			

Slēdziens

Balvu Centrālā bibliotēka atbilst akreditācijas nosacījumiem, un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir **reģiona galvenās bibliotēkas statuss**.

Ieteikumi

1. Pabeigt krājuma rekatalogizācijas procesu visās pagastu bibliotēkās.
2. Rast iespēju jaunās telpās veidot specializētu struktūrvienību darbam ar bērniem.
3. Izvērtēt iespēju jaunās telpās paredzēt kluso (individuālo) lasītavu.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja,
Bibliotēku akreditācijas komisijas priekšsēdētāja

(*paraksts) Dzidra Šmita

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu